

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Hvis jeg havde sagt til dig for to år siden, at lige præcis med det fredagsten, hun ville stille sig frem for offentligheden og udpegge en bestemt gruppe.

Sygeplejerskerne blandt andet og sige, de skal have mere i løn. Hvad havde du så sagt til mig?

Så havde jeg sagt, at det ville kræve en af damerakshistorien største politiske godvendinger, som så også er det, vi har været vidende til.

Dagefter dag, stor vrede sygeplejersker på gaden med band og strækket for en højre løn.

Vi er mere der! Vi er mere der!

De blev afvist.

Når vi har den arbejdsmarkedsmodell, og den har vi heldigvis, det er den, der har været med til at skabe det stærke samfundet vi er, så blander vi os ikke som politiker, det gør jeg heller ikke i dag.

Og ignorerede.

Dem, der beskylder strekket for at være en usynlig strekket, er det galt på dem.

Indag krimet af.

Sjællen har så mange strekket, så længe og fået så lidt ud af det. Det er en historisk fiasko.

Men nu ser det ud til, at sygeplejerskerne står til at få et lønlyft, det er som de har robbet efter i overvis.

Statsminister Matte Frederiksen melder nu ud, hvem hun mener fortjener at få mere i løn.

Regeringen vil snart indkalle til trepartsforhandlinger.

Men statsministeren har allerede sagt, hvilke grupper hun mener fortjener mere i løn.

Og sygeplejerskerne er en af dem.

Der er nogen, der er tættere på borgerne eller andre.

Der er nogen, der arbejder om natten. Der er nogen, der arbejder i vores sundhedsvæsen og med vores ældre.

Så hvad fik regeringen til at vinde på en salærken?

Og kan det give problemer for den?

Det er dagens genstart.

Jeg hedder Anna Ingrish.

Hvor glad tror du sygeplejerskerne er i dag, hvor regeringen har sagt, de bør få mere i løn?

De er glad, men hvor glad?

Hvorfor tyver du?

Fordi nogle af dem vil have endnu mere.

Hade du forestillet dig, at det her kunne ske?

Nej.

Man kan simpelthen næsten ikke forstå, hvor historisk det her er.

Det har aldrig skete før, at en regering har sagt, her er nogen, der arbejder om natten.

Jeg kan ikke forstå, hvor historisk det her er.

Det har aldrig skete før, at en regering har sagt, her er nogle milliarder ekstra.

I kan lægge hen på forhandlingsbordet og putte ned i lønposerne.

Og vi synes jo, de skal gå til dem, dem og dem.

Christian Massen er chefredaktør på AFI og Media.

Og så har han selv oplevet trepartsforhandlinger indifra.

Det han var forhandler for farvebevægelsen i 2007.

Jeg kan ikke forstå hele Tornig Smith næsten det samme, som Mette Frederiksen har gennemført i dag.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Eller sige, hun vil gennemføre i dag.
Hun vil give 5 milliarder til de offentlige ansatte.
Og hvordan regerede folk på det?
Hun blev tilgrin.
Hun blev kaldt populist.
Det blev sådan et symbol på, som du ved, der var med hele Tornig,
at hun ikke er voksen nok til at blive statsminister.
Hun er ikke seriøs politiker.
Det her, det kan man ikke.
En ting, hvor man sagde det i fodregeringen,
men det sagde man faktisk også lidt i farvebevægelsen om det her.
Det er jo bare overbud og valgflesk, det her.
Hvorfor var det egentlig på den måde dengang?
Hvorfor var det så fuldstændig utænkligt?
Hvorfor var man useriøs politiker, hvis man forslå, at sygplejske skal være mere løn?
Det var man fordi, at det her med den danske modell er jo så heldigt i dansk politik,
at det er jo næsten den heldigste, jeg alle kører.
Grundlæggende så har jeg meget stor respekt for den danske arbejdsmarksmode.
Og ønsker jo derfor heller ikke en politisering af lønsspørgsmålet.
At løndannelsen, altså hvor meget folk skal have løn om de så sygplejske,
eller lærer, eller smede, eller metallarbejd, eller hvad de er,
det er noget, der aftales mellem arbejdsgiverne og arbejdstagerne.
På det offentlige område er det så kommunens landsforening danske regioner på den ene side,
og så de offentlige farveforeninger, FOA, BOPL, sygplejrådet og så videre på den anden side.
Og der er det politiske standardtvar, som er blevet kørt i generationer,
og det er at sige, det er bl.a. vi har sikker i.
Det er jo en fantastisk parade og hage som politiker,
når der kommer nogen og siger, at vi vil gerne have med i løn,
så siger de, det kan jeg så med støtte varmt som politiker,
og det synes jeg virkelig, at jeg er fedtjent.
Jeg har meget stor sympati for, at der er store grupper i samfundet,
der ønsker højere lønninger, selvfølgelig har jeg det.
Men nu er det jo så det svære sådan, at vi har den danske model.
Jeg vil gerne advarme ud, at vi tager nogle grupper ud,
og fremhever dem frem for andre.
Så når du siger, at det her er et historisk opgør,
er det så bare sådan i oors rene forstand,
det er aldrig set før det med det Frederiksen gør nu.
Ikke i den form herne ej, det er det ikke.
Det vi siger for regeringens side, det er, at vi har ca. 800.000 offentlige ansatte.
Og hvis alle skal have den samme lønforhøjelse,
så vil man ikke kunne mærke det lige så meget,
som hvis vi målretter det til nogen af dem, som er tættest på borgerne.
Regeringen har sagt, at de vil give mere i løn til fire faggrupper.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Det er sygplejsker, det er også sosuer, pædagoger og så det ansatte i kriminalforsorgen. Hvorfor bidrer du egentlig særligt mærke i sygplejkerne?

Det er jo fordi, at hele den her ledelseshistorie gennem de sidste 4-5 år, af den tid, som Frederiksen har været statsminister, der har det jo været sygplejkerne, som meget var i centrum. Og ikke mindst jo fordi, at de strekket to gange, ikke enten mindre i 2021, for to året. Slavsmålet om sygplejernes løn tar fart i foråret 21, hvor de som den eneste gruppe offentlig ansatte, ikke accepterer den overenskomst, der er forhandlet hjem. Der er simpelthen samt bare alt for meget utifræsthed med mange ting. To gange anbefaler formanden for dansk sygplejerudgred i Christensen, at stemme ja til aftalen. Sygplejkerne har stemt massivt nej til de resultat, der lå. Og to gange stemmer medlemmerne nej. De er apparet til at sætte rigtig meget på og få noget mere. Konflikten udvikler sig til en strekke. Tusindvis er sygplejker blevet væk fra sygehusgangene og går i stedet på gaden for at producere over deres løn. Vil du ikke beskrive, hvordan du selv oplever sygplejkerne strekke? Det er i sommeren 2021. Når jeg cykler på arbejde, så gør jeg i Bledersvej, i København, hvor rishospitalet ligger. Og hver måned udenfor rishospital, der stod en masse glade sygplejker og demonstrerede... De har et rød trøjere, hvor der stod, i skal have mere i løn. Der var EM i København på det tidspunkt i fodbold, så man troede, det var en rolig gans, der stod noget af de bannere. Det var høj i sommeren. Det var lige efter corona-opningen, at det hele pludselig kunne vi komme ud igen i byen eller på ferie. Man var bare på vej til fest. Ja, og mens vi andre var på høj på sommerferie, så stod sygplejkerne og strekket. Og der var ingen, der bemærkede noget. Oplever du også, at stemningen blandt sygplejkerne, der står med deres bannere, ændrer sig i tak med, at det bare trækker længere og længere ud. Tiden går, og ingenting sker. Til at starte med sådan en rigtig god energi, og så går det jo sådan lidt ned af bakke efterhånden, som man fortsætter og fortsætter og fortsætter, der sker ikke rigtig noget. Og vi ved, at det arbejde, vi normalt skal lave, det håber sig op. Hvad er det for nogle argumenter, sygplejkerne rejser rundt med? Det handler i virkeligheden på det her tid på en utrolig meget medligestilling mellem mænd og kvinder.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Der er sådan en fortælling om, at kvinderne besnytt af et cirkulerer i 1969, dengang kvinderne kom ind på arbejdsmarkedet. Da blev man simpelthen placeret for lavt nede. Er de tilfreds med den nye lønningsreform for sygplejerskerne? Absolut, nej. Sygplejerskerne er stærkt ude tilfredsen. Det var en tid, hvor kvinderarbejdet blev betraget, som sådan noget lidt sekundært, som sådan en hyggeintekt for familien, mens mann havde det rigtige at arbejde, ikke? Der kan sidde i en tjenstemanskommission, som ikke har noget særligt kendskab til sygplejerskerne, og deres ansvarsområde og arbejdsområde. Så derfor satte man konsekvent de job som kvindertypisk besad, altså pedagog, sygplejersker, andet, alt for lavt. Og den historiske uranfærdighed, den ville man have rettet op på nu, så kvinder endelig fik der altså rettmæssigt løn, og Danmark kom ind i 2020'erne. Hvad tænker du om det argument på det tidspunkt, det du hørte? Det er jo et meget sympatisk argument, men det er lidt svært at forstå også. Det er lidt svært at gøre noget ved noget, der skete i 1969. Selvom der er uden tvivl af noget rigtigt i argumentet, så var det en meget, meget svær politisk at løfte det her for sygplejerskerne, pædagogerne og de andre. Regeringen nekter at blende sig i stregken. De vil ikke røre lønspørgsmålet med så meget som en iltang. Prinsippet i den danske model er, at regeringen ikke blander sig. Men efter 10 lange uger kan de ikke længere sidde konflikten overhøre i. Så regeringen stopper stregken med et lovindgreb, og den aftale sygplejerskerne har kæmpet så inderdig mod, bliver tvunget igennem. Den situation, vi står i i dag, har ingen vinder. Til gengæld får de en såkald lønstruktur-komitee, der skal kigge på lønnen for de offentlige dansatte. Lønstruktur-komitee. Jeg siger det lidt langsomt, fordi det er meget vigtigt, at det hedder en lønstruktur-komitee, fordi man har gået sagt, det ender bare med, at I nedsætter en kommission. Så derfor må det endelig hede en kommission, det hedder en lønstruktur-komitee, der bliver nedsat. Hvor man skal beregne og finde ud af og redegøre og kortlægge, og alle de her ting, politiker finder på, når de ikke ved, hvad de skal gøre. Regeringen er ikke i stand til at svare på forhånd til, hvad det er, at lønstruktur-komitee kommer til at konkludere. Det lyder som en kommission.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Hvis det går som en kommission, og taler som en kommission, så er det nok en kommission.
Men det hedder altså en kommitte.
Jeg har regnet med, at vi er det mindste grunder af anerkendelse.
Jeg har regnet med, at man vil være bekommer, ligesom vi betømmer, for sundesværelsen, og de sætterne fandrer rettet.
Og det ser ud til, at man er lige glad.
Sygeplejskernes utifræssighed fortsætter.
Og da valgkampen bliver skudt i gang året efter, bliver manglen på sygeplejskere et af de helt store temære.
Problemet med at rekruttere sygeplejskere har fået flere politikere til at sige, at de vil se på sygeplejskers løn og arbejdsvælkår.
En uge før danskerne skal i stemmebuksen, holder regeringen pressemøde, hvor de lover et milliardlyft til løn for offentlig ansætte.
Hvis altså vælgerne sørger for, at de kommer i regeringen igen. Kan jeg alle sammen i dag præsentere, at vi er en samlede plan for at få bedre løn og arbejdsvælkår i velfærdssamfundet?
De kommer jo i stærkeste opstilling hele A-kædenen fra regeringen med varmelene og hummelgård, og med det Frederiksen selv selv selvfølgelig.
Vi har som samfund stadig svær ved at rekruttere og fastholde de medarbejder, vi alle sammen er så afhængige af.
Det gælder her, hvor vi er.
Det er på Sygeplejersken, der nede ved Sygerne i København, og det er jo næsten i de store steder i dansk politik, fordi det var der, hvor arnepensionen også blev lanset.
Der er nogle steder, der er set den kritik, at nu tror alle offentlig ansatte, at de kan se frem til en ekstra lønstilling.
Det minder faktisk lidt om den kritik, vi også fik, da vi forslå arnepension.
Og man kan sige med det Frederiksen fortælling er her, at nogen vil sige, det her er jo bare valflæsk, og det er bare noget, vi siger, at nu vil vi give de offentlige ansatte en masse penge.
Men det sagde de faktisk også sidst, vi var her på Syglånen, alle sammen, da jeg sagde, at vi ville lave arnepension, og den gennemførte jeg altså.
Så det her kan jeg også regne med, kommer til at ske i.
Som politikere, der skal vi ikke stå præcis og udpeje, hvad det er for nogle faggrupper, der skal have et lønnyft.
Det skal være et anlæggende, og det er et anlæggende for arbejdsmarkedsparter.
Men de andre kender fra socialministeriet, at det er vores politiske ansvar at skabe programmerne.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

De vil ikke sætte præcis ord på, hvem der skal have dem, og hvordan de har blevet, så er det ved afhængen af en forhandling. Men der kommer altså 3 milliarder ekstra til de offentlige ansatte. At der kom et beløb af den her størrelsesorden på bordet, det var i hvert fald åretsne for mig. Hvor vigtigt er det her pressemøde for udfældet af velet? Jeg mener, det er helt afgørende. Husk på, det var kun et enkelt mandat, der sigerede Mette Frederiksen Status som kong i undersøger. Og jeg synes bestemt, at det her var med til at vende de relativt dårlige meningsmålinger fra socialministeriet. Det er her med, at man begynder at gå ind i diskussionen om, at de offentlige ansatte skal have noget mere i lønne. Og de har jo på gang regeringen altså fuldstændig afvist at blende sig i lønneantelsen for offentlige ansatte. Hvad er det, der er sket siden de pludselig sommerkant venner på interlærken, og gerne vil tale om højere lønne til ansatte i det offentlige? Cyplehairstrækken ender jo med et regeringens indgreb. Hvor Mette Frederiksen siger, nu får I den her kommissioner i val, og nu ophæver vi det her til et lov. Komitee. Komitee, det er rigtigt. Jeg gør det hver gang. Vi får den her komitee, som ikke er en kommission nedsat, og så kigger vi på det hele. Så kommer hun under et væltepræs. Vi gik jo og troede, corona var forbi på det tid, for hun ville til at kunne huske det, men den kom så igen i efteråret 2021, og nye nedlukninger og almindene, og efter det står det klart, at det danske sygehusvæsen er i meget, meget stor krise. De offentlige sygehuset har på et enkelt år mistet næsten 2.500 sygeplejersker. Vi har massiv problemer med personale manglet, og vi gør, hvad vi kan for at fastholde dem, men vi mangler stadigvæk flere hænder. Operationer, der ikke bliver gennemført til tiden, masser af personale manglet, pludselig står det meget klart, at der virkelig mangler i sære sygeplejerske, men også sosoassistenter på de danske sygehus. For det første skal det bidraget til at rekrottere flere medarbejder.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Næsten hver anden gang, der slår sådan en stilling op, som sygeplejerske i Danmark, så lykkes det ikke at besætte det. Okay, så argumentet her, debatten om offentlige ansættelseslynd, er gået fraværet spørgsmål om, hvad der ligesom er retfærdigt for de forskellige farvegrupper, noget med ligeløn, mænd og kvinder, en gammel forordning. Og det vil regeringen ikke røge med en ildsang, men pludselig, så er det jo et spørgsmål om rekrytering i jer. Kan man gå så langsom at sige velfærdsstatens overlevelse? Fuldstændigere.

Det her er gået fra at være et stykke livsstillingspolitik, til at være et stykke velfærds- og sundhedspolitik. Og det er der meget mere politiske bensin i rimeligt eller ej. Hvordan kriber sygeplejerskerne den mulighed? De kriber sammen med en række andre farveforbund, den her chance for at sige, det er netop os, der skal mere lønne, fordi det er netop os, der er nogle rekryteringsproblemer, som er kæmpe store.

Så det går lidt fra den her retfærdighedsdagsorden, til at være noget, som handler om, at ellers kan velfærds- samfundet ikke fungerer. I juni udkommer lønnsstruktur komiteens rapport, som langt om længe skal afgøre om sygeplejerskerne er, så underbetalte, hvis man sammenligner med nogle af de andre offentlige ansatte, hvad siger den rapport egentlig om sygeplejerskernes løn? Den siger, at de er sådan set betalt nogle af det, som de skal være. Det er meget angribligt, skal jeg sgu inden meget sige. I meget grovet træk, så peger den ikke på sygeplejerskerne, som dem, der har det største sådan en vistillingsproblem. Hvis man tæller hele deres løn med, så siger de, at deres grundløn, den er stadig meget dårlig, og det er de sådan set ret i. På de premiser, den her ekspertgruppe har analyseret lønstrukturen på, der konkluderer de her sygeplejerskerne for, det de skal have, og det gør jo områdene også.

Men det interessante er sådan set, at den der rapport, den har pludselig mistet sin betydning. Regeringen vil enten have med den her rapportet gør. Den har mistet sin betydning, fordi det ikke handler om at regne ud noget med køn og lige stilling mere på samme måde. Det handler om, hvor har vi brug for hænder i den offentlige sektor. Og det er dem, der skal have bænken. Så kommer beskeden for regeringen. En udmaling som Christian Massen selv i sin vildeste fantasi ikke havde evne til at forestille sig. Det ene er, rekryteringssituationen er reelt.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Man er nødt til at have nogle flere sygeplejersker på den ene eller anden måde, og løn er jo formentlig en del af det spørgsmål. Og den anden er jo det politiske i det her, at med det Frederiksen deres løjge, Jakob Ellemann, ved jo godt, hvor vigtigt det her er, og hvor store problemerne er på vores hus. Og hvis ikke de får løst det, så kan de jo bare gå af med det samme, og så er det slut. Steg imod alt det med det Frederiksen-predighed tilbage i 2021, sætter hun pludselig en navn på fire faggrupper, der bør få en højere løn. Og vi ønsker, at de grupper skal have et lønløst. I hende tøjene skal det gå igennem snit 2500 kr. om måneden til pædagoger, til sygeplejersker, såsodassistenter og til fængelsesfunktioneret. Der er nogen, der arbejder om natten, der er nogen, der arbejder i vores sundhedsvæsen og med vores ældre. Hun siger også noget om, at det er dem, der er tæt på medborgerne, og som arbejder på skævetidpunkter, og som har fysisk korre arbejder, der skal have pengene, så hun siger også, at det er dem, vi mangler ikke bare en vikingsomhadsfunktion. Det er jo ikke den store overraskelse, at sygeplejerskerne er glade for den nyhed. Hvem er de andre fagforbund, som regeringen ikke har pagede på, skal have en del i det her lønløst? Hvordan reagerer de? Der er jo en gruppe, der har været ude at sige noget politiet, socialt og at give en anden sige, vi vil egentlig også gerne have de her pengene. Men det, man nok skal lægge mest mærke til, det er, hvem der ikke har sagt noget. Og det er jo sådan noget som lærerne, for eksempel. Det er H-Korne. De kunne også tænke lægesekretæret at sige, om det er det, vi skal der også have et lønløft. Det hører man heller ikke. Det er et tydhåb på, der nok er nogen, der har koordineret noget, og gjort deres hjemmearbejde, indtagerne i farvevæsen eller mellem regeringen og farvebevægelsen. Og så er der alle de privat ansatte. Metall, 3F, NNF, som er dybtig imod det her, og synes, det er bravnevandvidt. Fordi man gambler med den danske model, og hvad bliver det næste, så skal politikerne ind og bestemme vores lønløn også, og så vidersvider det, vi indtager med at gøre. Og de synes, det er meget farligt. Men de har faktisk ikke rigtig været ude for alvor, sige, det her er helt skørt. Men det kan man godt få dem til, når man taler med dem uden en tent mikrofon.

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

Det er jo ikke imål endnu altså.

Det er jo ikke landet ved perrongen.

Nu står de der allerøverst på podium.

Regeringen og sagt miljarderne skal bl.a. tilfælde.

Ja, kan det også være et farligt stedstå?

Ja, fordi der er jo nogen, der gerne vil skubbe dernede.

Men derudover er der jo spørgsmålet om,

hvad der sker intern hos syvplejerskerne.

For der er jo nogen, der siger, at vi skal have 5.000.

Og der er jo formandsvalg i dansk syvplejereåret netop nu.

Og hvis der vinder en af de kandidater,

der er de som går til valg på at sige,

at vi skal have rigtig mange flere penge.

Hvem ved som det her kan blive taget af bordet?

Men igen, jeg synes, det virker som om noget,

som bare et fatt om organer for to år siden.

Det er meget, meget, meget tæt på at blive virkelighed.

Hvis det her lønloft ikke hjælper på de grundlæggende problemer

ude i sundhedssystemet.

Er det så et problem for både Mette Frederiksen,

men måske også syvplejerskerne?

Fordi har jo sagt, at vi skal have mere løn,

så skal det nok gå i hvert fald noget bedre derude.

Ja, det er nok et primært et problem for Mette Frederiksen,

fordi syvplejerskerne kan jo så gå ret hele vejen til banken,

altså at sige, at man altså måske ikke giver sig nogen flere penge.

Så bliver det 3.500.

Ja, det kan være.

Det er jo faktisk det, der er problemet, og noget af det,

nogle frygter, det er, ja, men hvornår stopper det her?

For hvad med næste valg?

Og næste valg og næste valg?

Og kan du så komme og sige, nej, nu er det politides valg,

nu skal de her 5.000,

og nu skal socialpædagogerne have 7.000,

og kæmpe stort politisk masse slags mål

om at dele penge ud til de offentlige ansatte.

Den bekymring er vel også enormt rejel.

Altså, jeg kan næsten ikke rette mig, hvis jeg tager fejl at gøre gør en tid.

Forstil mig, at man kan probe den ond tilbage i flasken.

Nu har politikerne været ude at sige,

nogen skal have mere i løn.

De har været ude at sige, hvem der skal have mere i løn.

Kontrakten i de ene om løndandelsen i Danmark

[Transcript] Genstart / Vellønnet protest

er vel for altid nu ændret.

FH's foreman,
nyvalgte foreman,
hvor den skår Christiansen,
han har jo været ude at sige,
det her er en engangsforsstilling.

Ja, ja.

Og det er ligesom, når man går i kagedosen,
og tager én små kage,
så jeg nu, det her er den, jeg tager,
og så sidder man og kigger lidt,
de var jo gode,
og måske skal vi have en til.
Og det er jo selvfølgelig,
det er også, at en masse af de private
forebund frygter,
og nogle af kritikerne af de her frygter,
det er, at vi i fremtiden
får et stort politisk lavesmål om løndandelsen i den offentlige sektor.

Fordi næste gang,
at nogle af yderfløjene kommer og siger,
jamen, jeg synes,
at politiet skal have 5.000,
så kan du jo ikke sige,
at man er undskyldt i den danske model,
og det der de plejer at sige,
den er jo ligesom død nu.

Christian Madsen, tak for besøg.

Tak.

Det var dagens genstart.

Sat sammen med Elisø Nordmand,
Charlotte Kovall og Marie Killebeck,
jeg hedder Anna Ingrish.

Gå på opdaleset i alle deres podcast og radioprogrammer.